

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Факультет природничих наук

Кафедра лісового та аграрного менеджменту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методологія та організація наукових досліджень

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма Лісове господарство

Спеціальність Н4 Лісове господарство

шифр і назва

Галузь знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та

ветеринарна медицина

шифр і назва

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 10 від 25 червня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методологія та організація наукових досліджень
Викладач (-і)	Черневий Юрій Іванович
Контактний телефон викладача	066-534-0-809
Е-mail викладача	yurii.chernevyi@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	<u>3</u> кредити Є КТС, <u>90</u> год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультування проводиться за розкладом консультацій викладача, який розміщений на інформаційному стенді кафедри
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Методологія та організація наукових досліджень спрямована на ґрунтовне опанування принципів і сучасних підходів до наукового пізнання, формування цілісного бачення процесу створення нового знання та набуття практичних умінь організації дослідницької роботи. Курс розкриває зміст і логіку наукового методу, структуру та динаміку наукового пошуку, взаємозв'язок теорії та експерименту, особливості вибору й обґрунтування теми дослідження, формулювання наукової проблеми, постановки цілей і завдань, розроблення гіпотез та визначення об'єкта й предмета дослідження. У процесі навчання вивчаються основні етапи організації дослідницької діяльності: планування роботи, складання програми дослідження, вибір адекватних методів і методик, збір, систематизація та аналітична обробка інформації, інтерпретація та узагальнення результатів. Значна увага приділяється роботі з науковими джерелами, включно з використанням електронних бібліотек, баз даних та сучасних інформаційних технологій для пошуку, перевірки й обробки даних. Окремий розділ курсу присвячено підготовці наукових текстів і результатів дослідження: правилам оформлення звітів, статей, тез, аналітичних записок і презентацій, підготовці виступів для конференцій та семінарів, особливостям публікацій у фахових і міжнародних виданнях, а також участі у грантових та проєктних програмах. Велика увага приділяється академічній доброчесності й науковій етиці: запобіганню плагіату, дотриманню принципів відкритої науки, відповідальному збору та використанню даних, коректному цитуванню й оформленню бібліографії. Курс поєднує теоретичні знання з практичними навичками: слухачі набувають умінь критично аналізувати наукові джерела, визначати актуальність і новизну проблеми, розробляти дизайн дослідження, проводити емпіричні й аналітичні роботи, застосовувати сучасні програмні	

засоби для статистичної та якісної обробки матеріалу. Практичні заняття спрямовані на підготовку власних дослідницьких проєктів, обговорення й апробацію результатів під час наукових дискусій, підготовку до публічного захисту та наукової комунікації в професійному середовищі. Завдяки вивченню дисципліни здобувачі освіти отримують ґрунтовну методологічну підготовку, що забезпечує здатність планувати й реалізовувати наукові дослідження у вибраній галузі, готувати якісні наукові публікації, презентувати та захищати результати своєї роботи, а також ефективно застосовувати отримані знання й навички у подальшій професійній та дослідницькій діяльності

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів освіти цілісного розуміння теоретичних основ і практичних прийомів наукового пізнання, набуття знань та умінь для самостійного планування, організації й проведення дослідницької діяльності. Курс спрямований на розвиток здатності визначати та обґрунтовувати наукову проблему, формулювати мету й завдання дослідження, добирати адекватні методи збору та аналізу даних, опрацьовувати та інтерпретувати результати, дотримуючись принципів академічної доброчесності та наукової етики. Завдяки опануванню дисципліни студенти оволодівають навичками критичного мислення, наукової комунікації та підготовки якісних наукових публікацій, що забезпечує готовність до ефективного проведення досліджень і впровадження їх результатів у практичну діяльність.

Основними цілями вивчення дисципліни є формування цілісного розуміння сутності, логіки та структури наукового пізнання:

- сформулювати цілісне уявлення про сутність, логіку та структуру наукового пізнання;
- надати знання про принципи, методи й етапи організації наукових досліджень у різних галузях знань;
- навчити формулювати наукову проблему, визначати об'єкт, предмет, мету й завдання дослідження, розробляти гіпотези та план дослідження;
- розвинути вміння добирати й обґрунтовувати методи збору, обробки та інтерпретації даних, застосовувати сучасні інформаційні технології для аналізу результатів;
- опанувати правила підготовки та оформлення наукових праць, статей, звітів, презентацій і проведення наукової комунікації;
- сформулювати навички дотримання академічної доброчесності, етичних норм дослідницької діяльності та принципів відкритої науки;
- розвинути критичне мислення, здатність оцінювати наукові джерела, аналізувати новизну та практичну значущість результатів дослідження.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

Результати навчання.

РН 2. Вільно спілкуватись усно і письмово українською та іноземною мовами при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій у сфері лісового господарства.

РН 4. Відшукувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані;

РН 11. Застосовувати сучасні експериментальні та математичні методи, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач лісового та мисливського господарства.

РН 12. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань та створення нових технологій й продуктів лісового та мисливського господарства та в ширших мультидисциплінарних контекстах.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	18
Практичні	12
Самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
Перший	Н4 Лісове господарство	Перший	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість год.		
	лекції	практичні заняття	самостійна робота .
Тема 1. Поняттєво-термінологічний апарат наукових досліджень. Методологія та методи наукових досліджень	2	2	10
Тема 2. Аксиоми та гіпотези в методології наукових досліджень	2	1	5
Тема 3. Докази та спростування в методології наукових досліджень. Організація науково-дослідної роботи в Україні	2	2	5
Тема 4. Стратегія і тактика та проведення наукових досліджень	2	1	5
Тема 5. Наукова організація дослідного процесу. Методологія дослідної справи	2	1	10
Тема 6. Технологія роботи над кваліфікаційною роботою магістра. Особливості підготовки наукових	2	2	10

праць лісівничої науки				
Тема 7. Академічна доброчесність Загальні вимоги та правила складання бібліографічного списку літератури для наукових робіт		2	1	5
Тема 8. Види та відповідальність за порушення академічної доброчесності		2	1	5
Тема 9. Відповідальність за порушення академічної відповідальності		2	1	5
ЗАГАЛЬНА:		18	12	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Поточний контроль – до 40 балів за семестр; контроль самостійної роботи – до 10 балів за семестр; екзаменаційний контроль – до 50 балів. Сумарний підсумковий контроль – до 100 балів (сума балів за поточний, самостійної роботи та екзаменаційний контроль). Шкала оцінювання: https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf			
Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувач освіти вважається допущеним до семестрового екзаменаційного контролю за умови виконання усіх видів робіт, передбачені силабусом навчальної дисципліни і в процесі поточного контролю набрав не менше 25 балів.			
Підсумковий контроль	Підсумковий екзаменаційний контроль здійснюється у письмовій формі. Екзаменаційний білет включає п'ять питань кожне з яких оцінюється до 10-ти балів, а за екзамен виставляється сумарна кількість балів.			
7. Політика навчальної дисципліни				
<u>Академічна доброчесність</u> дотримується при вивченні дисципліни. Зокрема не допускається списування під час проведення поточних та підсумкових контрольних заходів, самостійного виконання навчальних завдань (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей). Вимагається застосовування посилань на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. <u>Відвідування занять</u> є обов'язковим. Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю, а з іншої причини – у вигляді співбесіди. Пропущені практичні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Поточні негативні оцінки, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття, до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою				

у журналі обліку роботи академічних груп. У випадку пропуску більше 50 % часу аудиторного навантаження студент не допускається до іспиту.

Неформальна освіта. Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється «ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>). Процедура перезарахування здійснюється при співпадінні назви неформальної активності з назвою освітнього компоненту та кількістю кредитів. Для перезарахування кредитів неформальної освіти створюється комісія для прийняття рішення. Результати навчання, які отримані у неформальній освіті, враховуються при оцінюванні самостійної Роботи студентів з відповідних дисциплін.

8. Рекомендована література

Основна література

1. Левченко В. В. Методологія наукових досліджень. Методичні вказівки та завдання до практичних занять і самостійних робіт для студентів зі спеціальності 8.09010301 – „Лісове господарство” освітньо-кваліфікаційного рівня „Магістр” 2-е видання, перероблене і доповнене. Київ: НУБіП України, 2012. 28 с.
2. Антонюк В. С., Полонський Л. Г., Аверченков В. І., Малахов Ю. А. Методологія наукових досліджень. Навчальний посібник. Київ: ННТУ «КПІ», 2015. 276 с.
3. Кислий В. М. Організація наукових досліджень. Навчальний посібник. Київ: Університетська книга, 2018. 224 с.
4. Конверський А. Основи методології та організації наукових досліджень. Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 350 с.
5. Євтушенко М. Ю., Хижняк М. І. Методологія та організація наукових досліджень. Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 350 с.
6. Довідник лісового фонду України [укладений спеціалістами виробничо-технологічного відділу ВО «Укрдержліспроект» за матеріалами державного обліку лісів станом на 01.01.2011 р.

Інформаційні ресурси

1. Про внесення змін до Лісового кодексу України: Закон України від 8 лютого 2006 р. № 3404-IV URL: <http://www.zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.
2. Закон України „Про внесення змін до Закону України „Про авторське право і суміжні права”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2627-14> (дата звернення 25.05.2021).